

УДК 338.481. 31:339.924-029:32

Назар Макарчук

ЕТНОТУРИЗМ ЯК СКЛАДОВА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ: МЕТОДОЛОГІЯ І ПОЛІТОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ

Метою написання даної статті є визначення пріоритетних напрямків для розвитку етнотуризму на території нашої держави, а також досвід країн ЄС в даному напрямку. Етнотуризм, як складова європейської інтеграції України. Етнотуризм і його роль в розвитку національної культури та економіки нашої держави. Для успішного розвитку етнічного туризму обов'язковою умовою є наявність історико-культурної спадщини, а саме: церковної архітектури, замкових споруд, музейних установ тощо. Метою розвитку етнотуризму є не лише сприяння розвитку економіки, але і популяризація здобутків національної культури у глобальному середовищі.

Ключові слова: туризм, етнічний туризм, європейська інтеграція, культурна інтеграція, економічна інтеграція, транскордонна співпраця

Актуальність теми полягає у визначенні сутності поняття етнотуризму, як складової європейської інтеграції України, а також його роль в розвитку національної культури та економіки нашої держави. Досвід країн Європейського Союзу є надзвичайно корисним для нашої держави. метою розвитку етнотуризму є ознайомлення її учасників з культурою, звичаями, традиціями, образотворчим мистецтвом етносу. Не менш важливою є роль етнотуризму, як різновиду культурно-пізнавального туризму в соціально-економічному розвитку нашої держави.

Об'єктом дослідження даної статті є: етнотуризму, як складова європейської інтеграції України.

Предметом дослідження даної статті є: етнотуризм, як складова культурної, економічної, політичної та соціальної інтеграції України.

Метою написання даної статті є: визначення сутності поняття етнотуризму, як складової європейської інтеграції України, а також його роль в розвитку національної культури та економіки нашої держави.

Залежно від мети, перед нами постають наступні завдання, а саме:

- Визначення сутності поняття етнотуризму, як складової європейської інтеграції України;
- Роль етнотуризму в розвитку національної культури та економіки нашої держави;
- Визначення сутності поняття європейської інтеграції;
- Роль етнотуризму у духовному збагаченні туриста, через пізнання звичаїв, традицій і культури місцевого населення.

Європейська інтеграція – це процес юридичної, економічної, політичної (а в деяких випадках соціальної та культурної) інтеграції європейських держав у тому числі й частково розташованих в Європі. Європейська інтеграція – складний та суперечливий соціально-економічний процес налагодження тісного співробітництва європейських держав і є одним із проявів провідної тенденції сучасного історичного розвитку, який полягає у посиленні всебічної взаємозалежності держав, передовсім в економічній сфері та подальшого зближення цивілізаційно споріднених національних спільнот.

Вперше процес європейської інтеграції набув інституційного оформлення 9 травня 1950 року, коли міністр закордонних справ Моріс Шуман запропонував так

званий «план Шумана», який полягав у створенні спільного ринку вугільної і сталеливарної продукції західноєвропейських країн завданням якого було в майбутньому не допустити нової війни в Європі.

16 квітня 1951 року шість держав – Бельгія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Німеччина та Франція підписали Паризький договір про створення Європейської спільноти вугілля і сталі (ЄСВС), який набув чинності 23 липня 1952 року. Поступово цей процес почав виходити на більш високі рівні міждержавного погодження фінансової, податкової, інвестиційної, промислової та соціальної політики, до нього долучалися все нові й нові учасники.

Надзвичайно важливою подією в процесі європейської інтеграції було підписання в Римі договору про утворення Європейського економічного співтовариства (ЄЕС) та Європейського співтовариства з атомної енергії (Євратом). Дані договори набули чинності 1 січня 1958 року і ввійшли в історію, як «Римські договори». Метою ЄЕС визначалося усунення торговельних бар'єрів усередині Спільноти (створення зони вільної торгівлі), створення митного союзу і, нарешті – створення спільного ринку (забезпечення вільного руху по території країн-учасниць Спільноти товарів, послуг, капіталу, робочої сили). Метою Євратому визначалась співпраця країн-членів у використанні ядерної енергії у мирних цілях.

Наступним кроком на шляху до європейської інтеграції було підписання Договору про злиття виконавчих органів ЄСВС, Євратому та ЄЕС, який набув чинності 1 липня 1967 року. В результаті була створена єдина структура інститутів, що забезпечують розвиток європейської інтеграції. Основними інститутами стали Європейська Комісія, Рада Європейських Спільнот, Європейський Парламент та Суд Європейських Спільнот. У 1974 році до цих органів додався новий – Європейська Рада, яка складається з глав держав та урядів країн-членів Європейських Спільнот.

В 1968 році завершується формування зони вільної торгівлі та митного союзу (перших двох етапів інтеграції) Європейського економічного співтовариства (ЄЕС).

Наприкінці 1969 року завершується формування спільного ринку (третього етапу інтеграції) ЄЕС. Первісні цілі ЄЕС, визначені Римським договором виявилися досягнутими.

1 січня 1973 року новими членами ЄЕС стали Велико-Британія, Данія, Ірландія.

1974 року відбулося об'єднання ЄОВС, ЄЕС та Євратому.

1981 року до ЄЕС приєдналася Греція, 1986 – Португалія та Іспанія. Наступним кроком було підписання Єдиного Європейського Акту, який відкрив шлях до поглиблення європейської інтеграції.

7 лютого 1992 року був укладений Маастрихтський договір, після ратифікації якого 1993 року було створено Європейський Союз. 1 січня 1995 року членами ЄС стали Австрія, Швеція та Фінляндія, а 1 травня 2004 року до ЄС було прийнято Естонію, Кіпр (грецьку частину), Латвію, Литву, Польщу, Словаччину, Словенію, Угорщину та Чехію.

1 січня 2007 року до ЄС приймають Болгарію і Румунію.

Не менш важливою подією в історії європейської інтеграції було підписання Лісабонського договору про реформу Європейського Союзу, який набув чинності 1 грудня 2009 року, який ставить ЄС на нову договірну основу і має зробити його більш демократичнішим і ефективнішим.

1 липня 2013 року до ЄС відбулося приєднання Хорватії.

Метою європейської інтеграції є посилення всебічної взаємозалежності держав передовсім в економічній сфері, а також подальшого зближення цивілізаційно споріднених національних спільнот [4].

Культурна інтеграція – процес зближення національних культур і цінностей, зміцнення культурних, комунікаційних, цивілізаційних зв'язків. Метою культурної інтеграції є поширення цінностей, які б сприяли зближенню народів і культур на основі толерантності і визнання рівноцінних різних культурних систем.

Глобальний процес зближення національних культур і цінностей, зміцнення культурних, комунікаційних, цивілізаційних зв'язків сприяють тому, щоб досягнення науки і мистецтва, нові форми соціальної та політичної діяльності швидко поширювалися і засвоювалися у сучасному світі, забезпечуючи його цілісність. Поступово формуються елементи нової інтегральної світової культури. Поширюються цінності, які сприяють зближенню народів і культур, - толерантність і визнання рівноцінності різних культурних систем, відмова від ксенофобії та мегаломанії, мультикультуралізм.

Разом з тим культурна інтеграція не означає уніфікації культурних норм, способів сприймання й усвідомлення світу, культурних генотипів, традицій. Будь-який етнос бере з глобальної системи те, що відповідає його традиціям, менталітету, психологічному складові [7].

Економічна інтеграція – об'єктивний процес розвитку глибоких, стійких взаємозв'язків та поділу праці між національними господарствами, створення міжнародних господарських комплексів. Суть економічної інтеграції полягає у зближенні та поглибленні взаємодії національних економік. Економічна інтеграція виявляється у державних формах об'єднання країн. Наприклад, Європейський Союз, ОПЕК, Всесвітня торгова організація, Європейська асоціація вільної торгівлі тощо.

Економічна інтеграція сприяє посиленню взаємозв'язку та взаємодоповнюваності національних господарств на основі міжнародного поділу праці [3].

Метою розвитку етнотуризму, як різновиду культурно-пізнавального виду туризму є ознайомлення з етнографічним потенціалом певної території, елементами матеріальної та духовної культури.

Позитивні умови, основу для культурного взаємозбагачення країн та народів світу створює туризм, роль якого у міжкультурній взаємодії важко переоцінити. Туризм створює позитивний імідж країни і є носієм міжнародного культурного обміну на всіх рівнях розвитку суспільства.

Розвиток культурного, культурно-пізнавального туризму користується у світі широкою популярністю. Важливою складовою культурно-пізнавального туризму є етнографічна, яка приваблює мандрівника своєрідністю, неповторністю, нерідко – екзотикою. Тому збереження, розвиток та збагачення етноресурсів є важливою передумовою розвитку етнографічного туризму, як перспективної галузі економіки країни, шляхом оптимізації процесів розвитку території, створення нових робочих місць та фактором збереження культурної спадщини [8].

Туризм етнокультурний – інтегрований спеціалізований вид туризму, який сформувався на стику туризмології, культурології, етнографії, туристичного краєзнавства і рекреалогії шляхом міждисциплінарного синтезу їх теоретико-методологічних і прикладних напрацювань [1].

Туризм етнокультурний – поїздки, які організуються в місця проживання малочисленних народів, які не мають в Україні свого національно-державного, чи національно-адміністративного утворення.

Туризм етнокультурний сприяє тіснішим зв'язкам, обмінам представників цих народів, включенню їх культури до світової культурної спадщини [14, с. 319].

Туризм є надзвичайно важливим механізмом, що сприяє спілкуванню між людьми, народами, суспільствами. Метою розвитку етнотуризму є не лише сприяння розвитку економіки, але і популяризація здобутків національної культури у глобальному середовищі [10].

Туризм зі своїми функціями – світоглядною, культурно-пізнавальною, соціальною, комунікативною, інтегративною, рекреаційною істотно впливає на людину, її ціннісні орієнтації, процеси самопізнання і самовдосконалення. Винятково важливе значення туризму в його економічній функції. Визначаючи винятково важливе значення туризму в його економічній функції, наголосимо на тому, що водночас туризм став визначальним чинником соціальної і культурної інтеграції [11, с. 4].

Здобуття Україною державної незалежності визначило стратегічні орієнтири нашої держави на європейську та євроатлантичну інтеграцію. Цей курс має витоки у багатовіковій історії нашого українського народу, його ментальності, етнічних коріннях і пов'язується передусім з європейською самоідентифікацією нашого народу.

Природне прагнення України щодо її поступового залучення до європейських політичних, економічних, гуманітарних та інших процесів пов'язане, головним чином, з вирішенням важливих як внутрішньополітичних, так і зовнішньополітичних завдань, націлених на становлення та подальший розвиток політично й економічно розвиненої держави. Україна є природною частиною Центрально-Східного регіону і своєю історією та географічним розташуванням призначена бути з'єднувальною ланкою між Європою та Азією, північчю і півднем Європи. Відповідно повинні розвиватися і зміцнюватися політичні й економічні зв'язки України із центральноєвропейськими сусідами, країнами Західної Європи, та загалом – поступове залучення до глобальних інтеграційних процесів.

Розширення ЄС і НАТО відкривають для України нові перспективи та можливості щодо поглиблення євроінтеграційної стратегії нашої держави, але разом з тим і висувають нові виклики. Проблеми, які пов'язані з гальмуванням реформ в Україні та складнощами її політичного життя ускладнюють послідовність євроінтеграційного курсу нашої держави [5, с. 24-25].

Етнічний туризм є надзвичайно популярним напрямком у світовому туризмі. Багато країн світу отримали важливий та цікавий досвід розвитку етнотуризму. Вивчення світового досвіду є особливо важливим для розвитку етнотуризму в нашій державі. Для успішного розвитку етнотуризму надзвичайно важливим є відвідування музеїв етнографічного спрямування. На базі сучасних етнографічних музеїв формується основна частина етнотурів України. Важливу роль для успішного розвитку етнотуризму відіграють етнографічні фестивалі. Основу розвитку етнотуризму у Польщі та Словаччині становлять численні етнографічні скансени, музеї та музейні комплекси, а також фольклорні свята та фестивалі, що приваблюють велику кількість відвідувачів як в межах країни, так і з-за кордону.

Основними напрямками діяльності музеїв етнографічного спрямування є експонування артефактів автентичної матеріальної культури, а також проведення різноманітних етнографічних заходів.

Незважаючи на значний етнографічний потенціал України, його популяризація та використання для потреб етнотуризму здійснюється на значно слабшому, ніж у Польщі та Словаччині рівні [2, с. 120].

Наявність значного етнокультурного потенціалу України є передумовою розвитку етнотуризму. Зростаюча популярність цього виду туризму у багатьох країнах Європи, зумовлює необхідність вивчення закордонного досвіду та його втілення в українських реаліях.

Україна має потужний історико-культурний потенціал придатний для потреб розвитку етнічного туризму. В Україні є ціла низка етнографічних музеїв, які збирають, зберігають та експонують етнографічні колекції, знайомлять сучасників з процесами етногенезу, побутом і культурою різних етнічних спільнот. Більшість сучасних етнографічних музеїв країни репрезентують відвідувачам тематичні експозиції традиційної культури українського народу (ужитково-побутові й мистецькі предмети 18 – початку 20 століття) та її локальних варіантів, зібраних з усіх етнографічних земель України (Лемківщина, Бойківщина, Гуцульщина, Покуття, Опілля, Буковина, Закарпаття, Поділля, Волинь і Полісся, Середня Наддніпрянщина, Слобожанщина, Донеччина, Причорномор'я). Серед них: Коломийський музей народного мистецтва Гуцульщини і Покуття імені Йосафата Кобринського, Косівський музей народного мистецтва та побуту Гуцульщини на Івано-Франківщині, музей етнографії та художнього промислу Інституту народознавства НАНУ у Львові, Печенізький краєзнавчий музей та Етнографічний музей «Українська слобода» у Харківській області, музей культури та побуту Уманщини, національний музей народної архітектури та побуту України, національний історико-етнографічний заповідник «Переяслав» та інші.

На базі існуючих етнографічних музеїв України і формується основна маса сучасних етнічних турів. Туристичні фірми пропонують такі етнічні тури, як: «Гуцульські коломийки» - ознайомлення з побутом та традиціями гуцулів і відвідуванням Музею гуцульського побуту, етнографії та музичних інструментів Романа Кумлика (сmt. Верховина, Івано-Франківська область), музею «Гуцульська гражда» (с. Криворівня, Івано-Франківська область), музею «Писанки»; етнічний тур «Полтавський колорит» - занурення в загадковий і гостинний Полтавський край з відвідуванням Полтавського краєзнавчого музею (м. Полтава), Національного музею-заповідника українського гончарства (сmt. Опішне, Полтавська область) [2, с. 120-121].

Туризм є важливим фактором, який впливає на розвиток економіки, задовольняє духовні, моральні потреби людей. Люди в наш час подорожують з різними цілями, а саме: заняття спортом, участь у спортивних змаганнях, відпочинком, участь у спортивних походах, ознайомлення з місцевими пам'ятками культури, відвідування рідних місць. Так і виникають нові, сучасні види туризму, до яких можна віднести і етнотуризм.

В Україні етнічний туризм сьогодні ще не набув значної популярності. Це пов'язано з тим, що учасниками відповідних турів є люди третього віку, тобто пенсіонери, які подорожують набагато менше, аніж молодь. Оскільки у нашій державі ця категорія туристів подорожує набагато менше, аніж представники інших вікових груп, то етнотуризм не є таким поширеним, як інші види туризму. В Україні етнічний туризм часто називають ностальгійним туризмом, який пов'язаний з відвідуванням місця народження, місця проведення дитинства, або деякого періоду зі життя учасника подорожі. Такі тури переважно організовуються для іноземців, що походять із територій, що зараз перебувають у складі України.

Україна має хороші перспективи для розвитку етнічного туризму, що базується на багатій історико-культурній спадщині, які включають: пам'ятки археології, пам'ятки історії, пам'ятки монументального мистецтва, пам'ятки архітектури, містобудування, садово-паркового мистецтва тощо.

До регіонів, для яких характерна найбільша концентрація пам'яток культури, належать Львівська, Київська та Чернігівська області.

Передумовою розвитку етнотуризму в Україні є також багата різноманітність діаспор: російської, польської, грецької, білоруської, молдавської, єврейської, угорської, румунської, циганської, гагаузької вірменської та ін.

Для Карпатського регіону характерна етнічна самобутність лемків, гуцулів, бойків. Ці етнічні групи приваблюють як вітчизняних, так і закордонних туристів своєю унікальною культурою, а саме народною архітектурою, звичаями, фольклором, кухнею. Спираючись на багатий етнічний потенціал гуцулів, туристичні фірми, розробляють етнічні маршрути такі, як «Гуцульські коломийки». Це ознайомчі тури, які проводяться з метою відвідування гуцульських місцевостей, ознайомлення з карпатською самобутністю.

Для залучення іноземних та вітчизняних туристів до української етнічної культури проводяться фольклорні свята, фестивалі. Завданням таких заходів є:

- розвиток культури і культурних традицій;
- пропаганда народного мистецтва, фольклорної і традиційної культури;
- ознайомлення зарубіжних учасників фестивалів з фольклорною культурою українського народу;
- пропаганда здобутків української культури;
- зміцнення культурних зв'язків з українцями зарубіжних країн.

На сьогоднішній день в Україні проводяться такі фестивальні дійства етнічного спрямування як Міжнародний фестиваль «Поліське літо з фольклором», Міжнародний фестиваль «Калинове літо на Дніпрі», Міжнародний фестиваль «Етновир».

Отже, етнічний туризм є одним із перспективних видів туризму в Україні. Розвиток етнічного туризму стає новим цікавим напрямком діяльності, попит на етнічні тури, які можуть здійснюватися у рідні місця для туристів, або з метою ознайомлення з культурою певного краю, постійно зростає. Зі свого боку туристичні фірми розробляють нові краєзнавчі маршрути, для того, щоб зацікавити шанувальників саме етнічного туризму. Для залучення іноземних туристів проводяться фестивалі, або різні святкові заходи. В Україні етнотуризм є новим і ще не до кінця освоєним, але попри те, набуває популярності і в майбутньому може стати одним з найпопулярніших видів туристичної діяльності, як серед молоді так і серед людей третього віку [9].

Етнічний туризм в багатьох країнах світу використовується як засіб для підтримки економічного та культурного розвитку сільських регіонів і наданні допомоги у збереженні історико-культурної спадщини [13].

Метою розвитку етнотуризму є ознайомлення з матеріальною та духовною культурою, самобутністю інших етнографічних груп. Етнічна карта світу надзвичайно різноманітна й потреба у пізнанні підштовхує сучасного туриста до знайомства із населенням іншої країни, а саме, із його побутом, культурою, мистецтвом, національним одягом та кухнею, звичаями і традиціями народу. На жаль в сучасних умовах розвитку суспільства матеріальна та духовна культура відійшли на задній план, причиною чого стала зміна тенденцій, пріоритетів стосовно системи цінностей того, чи іншого народу, нації, етнографічної групи. Для того, щоб творити майбутнє, відновлення матеріальної та духовної культури є вкрай необхідним, оскільки воно дасть змогу залучати більшу кількість іноземних туристів й, відповідно, розвивати туристичну галузь, зокрема, етнічний туризм. На конференції WTO «Tourism: 2020 Vision», яка відбулася в Лісабоні етнічний туризм, окрім пригодницького, сільського зеленого, екологічного, культурно-пізнавального був визнаний одним із найперспективніших туристичних напрямків [12].

Коротко про політику ЄС у сфері туризму. Політику ЄС у сфері туризму належить до горизонтальних політик, оскільки сфера туризму є міждисциплінарною

категорією і вимагає залучення багатьох складових з інших сфер. Розвиток туризму в ЄС тісно пов'язана зі сферою підприємництва. Метою політики у сфері підприємництва ЄС є допомога підприємствам, особливо малим і середнім, пристосуватись до структурних змін і розвиватися. Створення «Європи підприємництва» - один з центральних елементів Лісабонської стратегії, яка є новою стратегічною метою ЄС і спрямована на підвищення глобальної конкурентоспроможності Союзу через економічне оновлення та поліпшення в соціальній сфері й охороні навколишнього середовища. [6, с. 51].

До трактувань політики у сфері туризму можна виокремити два підходи: об'єктний і суб'єктний. У першому випадку головним завданням є задоволення потреб туризму, як частини економіки, згідно з другим, туризм слугує інструментом реалізації економічних, політичних, культурних та інших завдань ЄС. Досвід кожної держави є надзвичайно цінним для вироблення спільної стратегії в сфері туризму майбутньої об'єднаної Європи. Велика кількість пам'яток архітектури, розмаїття культур, прекрасні ландшафти та значна концентрація туристичних об'єктів сприяють залученню до Європи туристів з усього світу. Та й самі європейці надають перевагу відпочинку в Європі з огляду на його переваги перед далекими, не завжди безпечними поїздками.

Політика у сфері туризму трактується тепер не як секторальна, а як горизонтальна політика, що охоплює комплекс заходів із різних сфер політики ЄС (наприклад, екологічної, регіональної, сфери послуг тощо). Особливо цінним визнано внесок туризму у створенні нових робочих місць [6, с. 54].

Етнічний туризм є одним з основних засобів пізнання власної країни, формуванню гордості за її культурні надбання. Мета етнічного туризму полягає у відвіданні будь-якого етнотуристичного регіону нашої держави для ознайомлення з культурою, побутом, традиціями, діалектами, кухнею, образотворчим мистецтвом місцевих жителів [13].

Підсумовуючи, слід відзначити, що етнічний туризм є надзвичайно важливою складовою європейської інтеграції України, адже тісно пов'язаний із ознайомленням її учасників з культурою, побутом, традиціями діалектом, кухнею і образотворчим мистецтвом місцевих жителів.

Етнічний туризм є одним із перспективних видів туризму в Україні. Розвиток етнічного туризму стає новим цікавим напрямком діяльності, попит на етнічні тури, які можуть здійснюватися у рідні місця для туристів, або з метою ознайомлення з культурою певного краю, постійно зростає. На території нашої держави для залучення іноземних туристів проводяться різноманітні святкові і фестивальні дійства метою яких є пропаганда народного мистецтва, фольклорної і традиційної культури, ознайомлення зарубіжних учасників фестивалів з фольклорною культурою українського народу, а також з метою зміцнення культурних зв'язків з українцями зарубіжних країн.

В Україні етнотуризм є новим і ще не до кінця освоєним, але попри те, набуває популярності і в майбутньому може стати одним з найпопулярніших видів туристичної діяльності, як серед молоді так і серед людей третього віку

Етнічний туризм в багатьох країнах світу використовується як засіб для підтримки економічного та культурного розвитку сільських регіонів і наданні допомоги у збереженні історико-культурної спадщини.

Україна має хороші перспективи для розвитку етнічного туризму, що базується на багатій історико-культурній спадщині, які включають: пам'ятки археології, пам'ятки історії, пам'ятки монументального мистецтва, пам'ятки архітектури, містобудування, садово-паркового мистецтва тощо.

1. Василь Петранівський. Етнокультурний і етнофестивальний туризм: теорія і практика [Електронний ресурс]. Режим доступу до джерела: https://tourlib.net/statti_ukr/petranivsky3.htm
2. Дутчак О. І. Використання історико-культурної спадщини для потреб розвитку етнотуризму в країнах Центрально-Східної Європи (на прикладі України, Польщі та Словаччини) / О. І. Дутчак // Карпатський край [Текст]: Наукові студії з історії, культури, туризму. – Ів.-Франківськ, 2016. – вип. 1 (8): січень-червень. – С. 120 – 128
3. Економічна інтеграція. Матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії [Електронний ресурс]. Режим доступу до джерела: https://uk.wikipedia.org/wiki/Економічна_інтеграція
4. Європейська інтеграція. Матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії [Електронний ресурс]. Режим доступу до статті: https://uk.wikipedia.org/wiki/Європейська_інтеграція
5. Інтеграція України в європейські правові, політичні та економічні системи: Монографія / Манжолла В. А., Муравйов В. І., Філіпенко А. С. та ін.; за ред. Л. В. Губерського. – К. Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2007. – 319 с.
6. Краєвська О. А. Політика Європейського Союзу у сфері туризму: концептуальні засади та інституційні механізми: Монографія / О. А. Краєвська. – Львів: Монографія / О. А. Краєвська. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – 276 с.
7. Культурна інтеграція [Електронний ресурс]. Режим доступу до джерела: https://pidru4niki.com/15970122/kulturologiya/kulturna_integratsiya
8. Мелько Л. Ф. Етнографічний туризм як складова культурно-пізнавального туризму [Електронний ресурс]. Режим доступу до джерела: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/statti/melko_0015.pdf
9. Мисяк О. М. Сучасні різновиди туризму [Електронний ресурс]. Режим доступу до джерела: https://tourlib.net/statti_ukr/mysjak.htm
10. Ольга Анісімович-Шевчук. Етнотуризм як чинник формування толерантності українського суспільства [Електронний ресурс]. Режим доступу до джерела: [file:///C:/Users/Користувач/Downloads/gileya_2013_74_146%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Користувач/Downloads/gileya_2013_74_146%20(1).pdf)
11. Пазенок В. С., Федорченко В. К. Філософія туризму: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2009. – 268 с.
12. Петрик Н. А. Етнічний туризм: зміст, особливості та форми / Н. А. Петрик, Т. В. Олексійчук // [Електронний ресурс]. Режим доступу до статті: [file:///C:/Users/Користувач/Downloads/Nzvdpu_geogr_2010_20_32%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/Користувач/Downloads/Nzvdpu_geogr_2010_20_32%20(2).pdf)
13. Рожнова В. Проблеми та перспективи розвитку етнотуризму: зарубіжний та український досвід / В. Рожнова, Н. Терес // Етнічна історія народів Європи. - 2013. - Вип.39. - С.35-44. https://tourlib.net/statti_ukr/rozhnova.htm
14. Смолій В. А. Енциклопедичний словник – довідник з туризму / В. А. Смолій, В. К. Федорченко, В. І. Цибух; За ред. В. К. Федорченко, В. І. Цибух; За ред. В. К. Федорченка. – К.: Слово, 2006. – 367 с.

References

1. Vasyl Petranivskyi. Etnokulturnyi i etnofestyvalnyi turyzm: teoriia i praktyka [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu do dzherela: https://tourlib.net/statti_ukr/petranivsky3.htm
2. Dutchak O. I. Vykorystannia istoryko-kulturnoi spadshchyny dlia potreb rozvytku etnoturyzmu v krainakh Tsentralno-Skhidnoi Yevropy (na prykladi Ukrainy, Polshchi ta Slovachchyny) / O. I. Dutchak // Karpatskyi kraj [Tekst]: Naukovi studii z istorii, kultury, turyzmu. – Iv.-Frankivsk, 2016. – vyp. 1 (8): sichen-cherven. – S. 120 – 128
3. Ekonomichna intehratsiia. Material z Vikipedii – vilnoi entsyklopedii [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu do dzherela: https://uk.wikipedia.org/wiki/Ekonomichna_intehratsiia
4. Ievropeiska intehratsiia. Material z Vikipedii – vilnoi entsyklopedii [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu do statii: https://uk.wikipedia.org/wiki/Ievropeiska_intehratsiia

5. Intehratsiia Ukrainy v yevropeiski pravovi, politychni ta ekonomichni systemy: Monohrafiia / Manzhola V. A., Muraviov V. I., Filipenko A. S. ta in.; za red. L. V. Huberskoho. – K. Vydavnycho-polihrafichnyi tsentr «Kyivskiy universytet», 2007. – 319 s.

6. Kraievska O. A. Polityka Yevropeiskoho Soiuzu u sferi turyzmu: kontseptualni zasady ta instytutsiini mekhanizmy: Monohrafiia / O. A. Kraievska. – Lviv: Monohrafiia / O. A. Kraievska. – Lviv: LNU imeni Ivana Franka, 2013. – 276 s.

7. Kulturna intehratsiia [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu do dzherela: https://pidru4niki.com/15970122/kulturologiya/kulturna_integratsiya

8. Melko L. F. Etnohrafichnyi turyzm yak skladova kulturno-piznavalnoho turyzmu [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu do dzherela: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/statti/melko_0015.pdf

9. Mysiak O. M. Suchasni riznovydy turyzmu [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu do dzherela: https://tourlib.net/statti_ukr/mysjak.htm

10. Olha Anisimovych-Shevchuk. Etnoturyzm yak chynnyk formuvannia tolerantnosti ukrainskoho suspilstva [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu do dzherela: [file:///C:/Users/Korystuvach/Downloads/gileya_2013_74_146%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Korystuvach/Downloads/gileya_2013_74_146%20(1).pdf)

11. Pazenok V. S., Fedorchenko V. K. Filosofiia turyzmu: Navchalnyi posibnyk. – K.: Kondor, 2009. – 268 s.

12. Petryk N. A. Etnichniy turyzm: zmist, osoblyvosti ta formy / N. A. Petryk, T. V. Oleksiichuk // [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu do statti: [file:///C:/Users/Korystuvach/Downloads/Nzvdpu_geogr_2010_20_32%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/Korystuvach/Downloads/Nzvdpu_geogr_2010_20_32%20(2).pdf)

13. Rozhnova V. Problemy ta perspektyvy rozvytku etnoturyzmu: zarubizhnyi ta ukrainskyi dosvid / V. Rozhnova, N. Teres // Etnichna istoriia narodiv Yevropy. - 2013. - Vyp.39. - S.35-44. https://tourlib.net/statti_ukr/rozhnova.htm

14. Smolii V. A. Entsyklopedychnyi slovnyk – dovidnyk z turyzmu / V. A. Smolii, V. K. Fedorchenko, V. I. Tsybukh; Za red. V. K. Fedorchenko, V. I. Tsybukh; Za red. V. K. Fedorchenka. – K.: Slovo, 2006. – 367 s.

Makarchuk Nazar Ethnotourism as a component of Ukraine's European integration: methodology and political scientific analysis

The purpose of writing this article is to identify priority areas for the development of ethnotourism in our country, as well as the experience of EU countries in this area. Ethnotourism as a component of Ukraine's European integration. Ethnotourism and its role in the development of national culture and economy of our state. For the successful development of ethnic tourism, a prerequisite is the presence of historical and cultural heritage, namely: church architecture, castles, museums, etc. The purpose of ethnotourism is not only to promote economic development, but also to promote the achievements of national culture in the global environment.

Keywords: *tourism, ethnic tourism, European integration, cultural integration, economic integration, cross-border cooperation*